

**ОРГАНІЗАЦІЯ ІНФОРМАЦІЙНО-ОСВІТНЬОГО ПРОСТОРУ ІНТЕРНЕТУ У
ВИЩОМУ НАВЧАЛЬНОМУ ЗАКЛАДІ**

Постановка проблеми. Серед проблем і труднощів, які виникають у контексті інформатизації системи освіти, необхідно насамперед виділити основні, що впливають на створення інформаційно-освітнього простору. Вирішення цих проблем зможе допомогти у будівництві сучасної моделі навчального процесу, що забезпечить підготовку студентів до життя у швидкозмінному інформаційному суспільстві. Це підготовка їх до розробки і використання інформаційно-освітніх продуктів; забезпечення технічної, методичної, освітньої та правової бази інформаційно-освітнього простору Інтернет; розробка технологій їх взаємодії.

В умовах динамічного розвитку суспільства, глобальної взаємозалежності та конкуренції на ринку праці сучасна освіта з кожним днем вимагає все більш активного використання інформаційно-комунікаційних технологій (ІКТ) в управлінській, навчально-виховній, фінансовій діяльності. Використання комп'ютерних технологій призводить до досягнення якісно нових освітніх результатів, прискорює процес управлінської діяльності, у цілому, підвищує її ефективність. Відбувається зміна принципів, концепцій, ідей і цілей освіти. Основним критерієм ефективності використання нових ІКТ у навчальному закладі є вже не наявність певної кількості комп'ютерів, а створення єдиного інформаційно-освітнього простору [1].

Застосування мережі Інтернет у вищих навчальних закладах стрімко поширюється у багатьох країнах, створюючи сприятливі умови для розвитку єдиного інформаційно-освітнього простору, оскільки доступ до інтернет-ресурсів не є гарантом якісної освіти.

Вивчивши велику кількість освітніх сайтів, можна зробити висновок про неорганізованість інформаційно-освітнього компонента мережі Інтернет. Таким чином, викладач змушений проводити багато часу у пошуках потрібного йому інтернет-ресурсу. Нині виникає необхідність у створенні інформаційно-освітнього простору Інтернет як відкритої педагогічно доцільної структурованої системи, що володіє інформаційним полем, де здійснюється взаємодія суб'єктів навчально-виховного процесу за допомогою ІКТ, що сприяє ефективному розвитку студентів.

Аналіз попередніх досліджень. Специфіка освітнього Інтернет-середовища та різні аспекти середовищної проблематики [знайшли](#) відображення у працях Д. Беляєва, В. Біблера, Р. Бужикова, В. Бочарової, Ю. Бродського, С. Дерябко, М. Кадемій, Н. Крилової, Ю. Майнулова, Л. Новікової, В. Петровського, В. Равкіна, П. Рокітінського, Ю. Сичова, С.Титенко.

Для дослідження середовища як педагогічного феномену необхідно виявити його специфічні можливості як джерела професійного та особистісного досвіду, стимулів самореалізації майбутнього фахівця.

Метою нашої роботи є розкриття питання організації і використання інформаційно-освітнього простору Інтернету у вищих педагогічних навчальних закладах.

Виклад основного матеріалу дослідження. Процес організації інформаційно-освітнього простору Інтернету має відповідати класичним дидактичним принципам.

Принцип науковості змісту інформації інтернет-ресурсів трактується як відповідність інформації сучасному науковому знанню, передбачає ґрунтовність і коректність викладення навчального матеріалу, доступного з ресурсів порталу з урахуванням останніх наукових досягнень. При цьому навчальний матеріал повинен містити достовірні відомості і базуватися на методах науки, що вивчається. Однак, не завжди повідомлення свідомо помилкових відомостей є неприпустимим, це допомагає сформувати у студентів критичне мислення. Зміст інтернет-ресурсів може містити

науково недостовірні повідомлення. Така інформація є матеріалом для формування вміння виявляти помилки і неточності, вносити пропозиції щодо їх виправлення. Окрім цього, на основі таких повідомлень можна формувати вміння сприймати альтернативні точки зору, приводити аргументи за і проти кожної з них, трансформувати інформацію.

Принцип достовірності інформації інтернет-ресурсів вимагає послання на автора і зазначення його регалій або власника інформації, його вихідних даних, офіційної приналежності сайту.

Принцип доступності змісту інтернет-ресурсів навчального призначення вимагає знання ускладнень, пов'язаних з утриманням інформації на сайтах і зі стилем її викладу. Принцип доступності вимагає від викладача проведення аналітичної роботи з виявлення низки характеристик інформації, таких як мовна складність (наявність в інтернет-ресурсі слів, виразів, граматичних конструкцій, які можуть викликати ускладнення розуміння); культурна складність (наявність посилань або згадок про культурні та історичні факти, соціальні явища, незнання яких може вплинути на розуміння). Цей принцип тісно пов'язаний з принципом адаптивності інформації інтернет-ресурсів.

Принцип актуальності інтернет-ресурсів припускає встановлення взаємозв'язку між наукою, що постійно розвивається, технологією і навчальним предметом. Актуальність розуміється як дієвість, злободенність, відповідність вимогам сучасності. Це передбачає негайне звернення до друкованих інформаційних повідомлень. Будучи близькими студентам за часом, такі повідомлення пробуджують у них інтерес.

Принцип логіки викладу матеріалу інтернет-ресурсів вимагає чітко визначеної послідовності подання інформації з урахуванням ретроспективи і перспективи знань, що формуються, умінь і навичок студентів; як правило, цей принцип виконується за допомогою гіперпосилань. При цьому знання, вміння та навички студентів мають формуватися у певному порядку, що встановлюється студентом або викладачем: кожен розділ навчального матеріалу логічно пов'язаний з іншими і може вивчатися у довільному порядку.

Принцип наочності інтернет-ресурсів припускає доступність сприйняття, достовірність образів, що формуються, візуалізацію основних понять як можливість показу, демонстрації, презентації об'єкта або явища, його окремих сторін, ознак. Важливо, щоб інтернет-ресурси, що використовуються у навчальних цілях, відповідали даним критеріям. При цьому необхідно враховувати, що готовий продукт не повинен бути перевантажений ілюстраціями, графіками, анімаційними і звуковими ефектами. Економне, але цільове використання різних медіальних форм презентації дає кращий результат, ніж строкате нагромадження різних медіа передач матеріалу. Принцип обліку вікових особливостей студентів при відборі інтернет-ресурсів зобов'язує викладачів, які організують роботу у навчально-виховному просторі Інтернету, знати мотивацію сучасної молоді, ціннісні орієнтації.

Принцип культуровідповідності інформаційно-освітнього простору Інтернету передбачає орієнтацію студентів під час організації інформаційно-освітнього простору Інтернету на освоєння культурних способів взаємодії зі світом ідей, світом людей, світом мистецтва, техніки і науки. При цьому під освоєнням культури розуміється не відбір особливо видатних або мінімально необхідних відомостей, досягнень і творів, а саме відбір засобів, створених людством, для розуміння, освоєння і перетворення духовного і матеріального світу.

Принцип єдності освіти припускає цілі інформаційно-освітнього простору, що розвивають і виховують, полягає у тому, що освіта спрямована на всебічний розвиток особистості студента, на формування не тільки знань і вмінь з пошуку та накопичення інформації, але і певних моральних і естетичних якостей, які слугують основою вибору життєвих ідеалів і соціальної поведінки [2].

Викладач, який використовує у своїй діяльності засоби ІКТ, має бути психологічно готовим до постійного вдосконалення своїх знань. У зв'язку з цим ще у стінах вищого

навчального закладу у майбутнього фахівця необхідно формувати професійну готовність до постійної самоосвіти та підвищення кваліфікації у галузі ІКТ.

Основні завдання, які необхідно вирішити під час створення інформаційно-освітнього простору Інтернету:

- систематизація наявних віртуальних документів, аналіз і визначення «вакууму» освітніх ресурсів з метою його заповнення;
- організація довідкових розділів за наявними освітніми ресурсами з метою надання допомоги всім видам користувачів у галузях, які їх цікавлять;
- забезпечення системи навчання у режимі самостійної роботи з наявними в електронному вигляді підручниками і навчальними посібниками;
- створення системи дистанційного навчання на основі навчальних програм, електронних підручників, які використовують усі можливості комп'ютерної графіки та анімації для пояснення матеріалу, віртуальних лабораторних практикумів, побудованих на математичних моделях реальних об'єктів і приладів.

Перш за все, для організації інформаційно-освітнього простору Інтернету викладачеві необхідно розробити програму навчального курсу, що дозволяє організувати роботу студентів в освітньому середовищі Інтернету з опорою на його карту, перерахувавши основні джерела необхідного навчального матеріалу: лекції, плани семінарських занять та сайти додаткової інформації, розробки лабораторних завдань, тести для самоперевірки засвоєних знань і декількох неопрацьованих (незаповнених) рубрик з даної теми для надання студентам можливості самостійного пошуку матеріалу з метою розширення навчально-виховного простору Інтернету і набуття досвіду його розвитку. Програма розробляється з опорою на вимоги Державного освітнього стандарту щодо навчального предмету.

Окрім освітніх, виховних і розвиваючих завдань, програма має включати перелік спеціальних знань і вмінь, якими студенти мають оволодіти, використовуючи освітнє середовище Інтернету:

- вміти працювати з ІКТ;
- знати складові комп'ютера і принципи роботи;
- вміти орієнтуватися у безмежному інформаційному просторі;
- вміти працювати з одержаною інформацією (відбирати, накопичувати, зберігати, обробляти, аналізувати, систематизувати, оцінювати, документувати);
- творчо підходити до знайдених у мережі матеріалів.

Ці вміння складають основу інформаційної грамотності, інформаційної компетентності, забезпечуючи розвиток інформаційної культури студентів.

Під час створення інформаційно-освітнього простору Інтернету здійснюються наступні види навчальної діяльності:

- відбір;
- накопичення;
- зберігання;
- оброблення інформації про об'єкти, явища, процеси, що вивчаються;
- видача значних обсягів інформації, представленої у різних формах.

Висновки. Створення інформаційно-освітнього простору Інтернету допомагає вирішити низку педагогічних завдань: це систематизація наявних віртуальних документів; організація довідкових розділів; забезпечення системи навчання у режимі самостійної роботи; створення системи дистанційного навчання на основі електронних навчальних матеріалів. Робота над створенням такого простору починається з діяльності викладача з відбору, аналізу, оцінки, накопичення, зберігання, систематизації інтернет-ресурсів, у результаті чого відбувається процес його безперервної перепідготовки на основі навчально-виховного простору Інтернету, що дає можливість студентам та викладачам спільно працювати зі своїми колегами як у країні, так і на міжнародному рівні, розділяючи

нові ідеї та ініціативи онлайн-співпраці.

Література:

1. Кадемія М. Ю. Інформаційно-комунікаційні технології в навчальному процесі : навч. пос. / М. Ю. Кадемія, Л. В. Куцак, Л. С. Шевченко. – Вінницький державний педагогічний університет імені Михайла Коцюбинського, 2012. – 222 с.

2. Кириленко В. В. Педагогічні умови формування інформаційної культури студентів-філологів / В. В. Кириленко // Сучасні інформаційні технології та інноваційні методики навчання в підготовці фахівців: методологія, теорія, досвід, проблеми : зб. наук. пр. ; вип. 26 / Редкол. : І. А. Зязюн (голова) та ін. – Київ-Вінниця : ТОВ «Планер», 2010. – С. 295-299.

У статті розкриваються принципи організації інформаційно-освітнього простору Інтернету у вищому навчальному закладі та основні завдання, які необхідно вирішити під час створення такого середовища.

Ключові слова: інформаційно-освітній простір Інтернету, інформаційна культура, освітнє середовище.

В статье раскрываются принципы организации информационно-образовательного пространства Интернета в высшем учебном заведении, а также основные задачи, которые необходимо решать во время организации такой среды.

Ключевые слова: информационно-образовательного пространство Интернета, информационная культура, образовательная среда.

The article describes the principles of informational and educational space Internet in higher education and basic tasks that need to be addressed when creating such an environment.

Keywords: information and education environment Internet, information culture, educational environment.